NORAKSTS
Lieta Nr.142210712
1-2107-12/17

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2012.gada 15.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese Diāna Makarova,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktajai personai *I.N.* un

iestādes – Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes pārstāvim *I.B.*,

atklātā tiesa sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *I.N.* (personas kods */personas kods/*) sūdzību par Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2011.gada 13.decembra lēmuma Nr.10/109054779/3269 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes inspektors 2011.gada 15.novembrī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu – paziņojumu Nr.109054779 (turpmāk – protokols) *(lietas 20.lapa)*, kurā konstatēja, ka 2011.gada 15.novembrī plkst.12.50 Rīgā, Kuģu ielā 11 transportlīdzeklis Chevrolet ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* traucē gājējiem pārvietoties, neievērojot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi)

136.2.apakšpunktā noteiktās prasības, par ko paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.^{10} panta piektās daļas 4.punktā. Ar protokolu transportlīdzekļa vadītājam, kurš protokola sastādīšanas brīdī neatradās notikuma vietā, uzlikts naudas sods trīsdesmit lati.

[2] Nepiekrītot protokolam, *I.N.* 2011.gada 5.decembrī to apstrīdēja. Ar Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2011.gada 13.decembra lēmumu Nr.10/109054779/3269 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) protokols atstāts negrozīts. Pārsūdzētajā lēmumā *(lietas 17.lapa)* norādīts, ka ar lietā esošajiem materiāliem ir pierādīts sūdzības iesniedzējas izdarītais LAPK 149.^{10} panta piektās daļas 4.punktā paredzētais administratīvais pārkāpums, tāpēc iesniedzēja pie atbildības saukta pamatoti.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, *I.N.* vērsās administratīvajā tiesā, lūdzot to atcelt. Sūdzībā *(lietas 3.lapa)* norādīts, ka transportlīdzeklis nebija novietots uz Kuģu ielas, kā to var secināt no protokola, bet gan uz ēkai pieguļošas asfaltētas teritorijas, kas nav iela. Arī pārsūdzētajā lēmumā atzīts, ka minētā teritorija nav Kuģu iela, bet teritorija pie Kuģu ielas 11.nama. Neskatoties uz minēto, ir piemērots Ceļu satiksmes noteikumu 136.2.apakšpunkts, kas attiecas uz stāvēšanu uz ceļa, nevis Ceļu satiksmes noteikumu 13.nodaļa „Ceļu satiksme dzīvojamās zonās", kas ir speciālās normas stāvēšanai dzīvojamajās zonās (arī asfaltētajā teritorijā pie nama Kuģu ielā 11). Iesniedzējas ieskatā transportlīdzekļa novietošana minētajā vietā nerada ne vismazākos draudus satiksmes (arī gājēju) drošībai. Minēto varēja konstatēt arī Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes inspektors, sastādot protokolu. Līdz ar to arī gadījumā, ja administratīvais pārkāpums ir izdarīts, tas ir maznozīmīgs, tāpēc šajā gadījumā institūcija varēja aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu.

[4] Iestāde tiesai iesniegtajos paskaidrojumos *(lietas 13.lapa)* sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu, atsaucoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem motīviem.

[5] Tiesas sēdē pie administratīvās atbildības sauktā persona sūdzību uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata.

Iestādes pārstāvis tiesas sēdē lūdza sūdzību noraidīt, paskaidrojot, ka lietā esošās fotogrāfijas pilnībā pierāda iesniedzējas izdarīto pārkāpumu.

Motīvu daļa

[6] Ar pārsūdzēto lēmumu sūdzības iesniedzēja saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 149.^{10} panta piektās daļas 4.punktu par Ceļu satiksmes noteikumu 136.2.apakšpunkta pārkāpumu.

Ceļu satiksmes noteikumu 136.2.apakšpunkts noteic, ka aizliegts stāvēt citās vietās, kur stāvošs transportlīdzeklis var neļaut braukt (iebraukt vai izbraukt) citiem transportlīdzekļiem vai traucē gājēju pārvietošanos. Savukārt saskaņā ar LAPK 149.^{10} panta piektās daļas 4.punktu par stāvēšanu vietās, kur transportlīdzeklis neļauj braukt (iebraukt vai izbraukt) citiem transportlīdzekļiem vai traucē gājēju pārvietošanos, uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam trīsdesmit latu apmērā.

Tātad, lai transportlīdzekļa vadītāju varētu saukt pie administratīvās atbildības par LAPK 149.[10] panta piektās daļas 4.punktā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, nepieciešams konstatēt, ka transportlīdzeklis novietots stāvēšanai vietā, kur tas neļauj braukt (iebraukt vai izbraukt) citiem transportlīdzekļiem vai traucē gājēju pārvietošanos.

[7] Lietā nav strīda, ka sūdzības iesniedzējas transportlīdzeklis Chevrolet ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* bija novietots pie nama Kuģu ielā 11, Rīgā. Taču lietā ir strīds par to, vai šajā vietā ir atļauta transportlīdzekļu novietošana stāvēšanai.

[8] Iesniedzēja uzskata, ka konkrētā vieta nav atzīstama par ceļu, jo tā nav ne brauktuve, kas attiecīgi paredzēta transportlīdzekļu kustībai, ne arī ietve, kas paredzēta gājējiem, bet gan bruģēts celiņš.

Ceļu satiksmes likuma 1.panta 3.punkts noteic, ka ceļš ir jebkura satiksmei izbūvēta teritorija (autoceļš, iela, prospekts, šķērsiela un tamlīdzīgas teritorijas visā platumā, ieskaitot brauktuvi, ietves, nomales, sadalošās joslas un saliņas). Ceļa kompleksā ietilpst ceļš, mākslīgās būves (tilti, satiksmes pārvadi, tuneļi, caurtekas, ūdens novadīšanas ietaises, atbalsta sienas un citas būves), ceļu inženierbūves (pasažieru sabiedrisko transportlīdzekļu pieturvietas un paviljoni, bremzēšanas un paātrinājuma joslas, transportlīdzekļu stāvvietas, atpūtas laukumi, veloceliņi un ietves, ceļu sakaru un apgaismojuma līnijas un citas inženierbūves), satiksmes organizācijas tehniskie līdzekļi (ceļa zīmes, luksofori, signālstabiņi, aizsargbarjeras, gājēju barjeras, vertikālie un horizontālie ceļa apzīmējumi un citi tehniskie līdzekļi).

Tātad ikviena ceļu satiksmei izbūvēta teritorija ir atzīstama par ceļa daļu. Ceļu satiksme ir attiecības, kas rodas, pārvietojoties pa ceļiem ar transportlīdzekļiem vai bez tiem (Ceļu satiksmes likuma 1.panta 5.punkts).

Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 1.8.apakšpunktu ceļa daļa, kas paredzēta transportlīdzekļu braukšanai, ir brauktuve. Savukārt atbilstoši šo noteikumu 1.23.apakšpunktam ietve ir ceļa daļa, kas paredzēta gājējiem. Ietve piekļaujas brauktuvei vai ir atdalīta no tās. Līdz ar to ietve var būt atdalīta no brauktuves, lai nodrošinātu gājēju nokļūšanu uz gājējiem paredzētām vietām.

Apskatot lietā esošās fotogrāfijas *(lietas 21.lapa),* nav šaubu un nav arī strīda, ka vieta, kur novietots stāvēšanai iesniedzējas transportlīdzeklis, nav brauktuve, jo tā nav paredzēta transportlīdzekļu kustībai. Tāpat no fotogrāfijām tiesai nerodas šaubas, ka šī vieta pēc savas konfigurācijas, platuma, izvietojuma un tamlīdzīgiem rādītājiem ir paredzēta gājējiem un tādējādi ir atzīstama par ietvi.

[9] Iesniedzēja tiesas sēdē pauda viedokli, ka bruģētais celiņš, uz kura novietots iesniedzējas transportlīdzeklis, nav domāts gājējiem, jo tas ved tikai līdz tualetei, kura nedarbojas kopš padomju laikiem, proti, iesniedzējas ieskatā pa šo bruģēto celiņu nekur nevar nokļūt.

Tiesas ieskatā, lai noskaidrotu, vai konkrētā ceļa daļa ir vai nav paredzēta gājējiem, nav jāvērtē, vai pa šo ceļa daļu var piekļūt kādam objektam un vai šis objekts reāli darbojas, lai gājējam būtu mērķis pa šo ceļa daļu iet līdz tam. Ja ir konstatējams, ka kāda ceļa daļa funkcionāli ir paredzēta gājējiem, ir atzīstama par ietvi neatkarīgi no tā, vai un cik bieži gājēji to izmanto un neatkarīgi no tā, vai pa šo ceļa daļu var kaut kur nokļūt. Secīgi šāda ceļa daļa nav izmantojama transportlīdzekļu stāvēšanai, ja vien ar ceļa zīmēm netiek noteikts pretējais. Salīdzinājumam, ja brauktuves galā ir strupceļš un tādējādi tālāk pa šo brauktuvi nekur nevar nokļūt, tas nenozīmē, ka attiecīgā ceļa daļa, pa kuru transportlīdzeklis brauca līdz strupceļam, nav atzīstama par brauktuvi un uz to nav attiecināmi Ceļu satiksmes noteikumi.

Ceļa daļa ietves funkcionālo dabu nezaudē arī tādā gadījumā, ja ar transportlīdzekli ir iespējams uzbraukt uz attiecīgās vietas. Šis apstāklis vien ceļa daļu nepadara par tādu, kas paredzēta transportlīdzekļu stāvēšanai.

[10] No lietā esošajām fotogrāfijām tiesai arī nerodas šaubas, ka iesniedzējas transportlīdzeklis stāvēšanai novietots tā, ka tas traucē gājēju pārvietošanās, jo transportlīdzeklis ir aizņēmis lielāko ietves platuma daļu, kas rada šķēršļus vai pat padara par neiespējamu attiecīgās kategorijas gājēju pārvietošanos, piemēram, tas traucē pārvietošanos gājējiem ar invalīda ratiņkrēsliem vai gājējiem ar bērnu ratiņiem. Tas vien, ka iesniedzējas ieskatā neviens ar invalīdu vai bērnu ratiņiem pa šo ceļa daļu negribētu pastaigāties, ir vērtējams kā iesniedzējas pieņēmums un subjektīvā attieksme pret konkrēto vietu, tāpēc šāds arguments nav vērtējams kā pamats pārsūdzētā lēmuma atcelšanai.

[11] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst par pamatotu iestādes secinājumu, ka iesniedzēja ir pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumu 136.2.apakšpunktu, jo ir novietojusi stāvēšanai transportlīdzekli vietā, kur tas traucē gājēju pārvietošanos. Šā iemesla dēļ nav izšķirošas nozīmes tam, vai konkrētajā gadījumā ir piemērojama Ceļu satiksmes noteikumu 13.nodaļa, kas attiecas uz dzīvojamām zonām un daudzdzīvokļu pagalmiem, jo, kā pareizi norādīja iestādes pārstāvis, arī atbilstoši šajā nodaļā ietvertajam 155.punktam transportlīdzekļu stāvēšana ārpus tam speciāli izveidotajām stāvvietām ir atļauta tikai vietās, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai citu transportlīdzekļu kustību.

Rezumējot minēto, tiesa atzīst, ka iesniedzēja ir izdarījusi LAPK 149.^{10} panta piektās daļas 4.punktā paredzēto administratīvo pārkāpumu un tāpēc ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības.

[12] Saskaņā ar LAPK 32.panta pirmo daļu sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Tiesa konstatē, ka iesniedzējai naudas sods trīsdesmit latu apmērā uzlikts LAPK 149.^{10} panta piektās daļas 4.punkta sankcijas ietvaros, kas neparedz rīcības brīvību attiecībā uz piemērojamā soda apmēru. No LAPK 149.^{10} panta piektās daļas 4.punkta secināms, ka, pastāvot noteiktiem faktiskiem apstākļiem, ir iespējamas tikai viena veida stingri noteiktas

tiesiskās sekas, proti, par transportlīdzekļa novietošanu (stāvēšanu) vietās, kur tas traucē gājēju pārvietošanos, pārkāpējam ir iespējams uzlikt naudas sodu, kuram likumdevējs ir noteicis konkrētu apmēru – trīsdesmit lati. Likumdevējs nav piešķīris iestādei tiesības veikt lietderības apsvērumus ar mērķi radīt individuālus lēmumus, līdz ar to iestādei, iesniedzējai uzliekot naudas sodu, lietderības apsvērumi nebija jāizdara.

[13] Tiesa nepiekrīt iesniedzējas viedoklim, ka izskatāmajā gadījumā ir pamats tās pārkāpumu atzīt par maznozīmīgu atbilstoši LAPK 21.panta otrās daļas nosacījumiem.

LAPK 21.panta otrā daļa *(redakcijā, kas spēkā no 2012.gada 1.jūlija)* noteic, ka ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz trīsdesmit latus un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu.

Tātad LAPK 21.panta otrajā daļā ir paredzēti divi priekšnoteikumi, kuriem jāpastāv, lai varētu izvērtēt personas atbrīvošanu no administratīvās atbildības par ceļu satiksmē izdarītu pārkāpumu, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu: pirmkārt, par pārkāpumu paredzētais naudas sods nedrīkst pārsniegt trīsdesmit latus, otrkārt, pārkāpums nedrīkst radīt draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai.

Tiesa piekrīt iesniedzējai, ka par pārkāpumiem piemērotais sods šajā lietā ir trīsdesmit lati, kā arī lietā nav ziņu, ka pārkāpums būtu radījis draudus citiem satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai. Vienlaikus tiesas ieskatā, lai atzītu pārkāpumu par maznozīmīgu saskaņā ar LAPK 21.pantu, nepieciešams konstatēt tādus konkrētajai lietai raksturīgus apstākļus, kuri gan neizslēdz administratīvā pārkāpuma esību (sastāvu), bet kuru dēļ jebkāda soda piemērošana attiecīgajā situācijā būtu pārmērīga vai neadekvāta. Šajā lietā iesniedzēja tādus apstākļus nav minējusi, un tiesa no lietas apstākļiem tādus arī nesaskata. Arī Augstākās tiesas Senāts 2009.gada 12.februāra spriedumā lietā Nr.SKA-15/2009 atzinis, ka administratīvais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, ja, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā administratīvā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga. Citiem vārdiem, izdarītais pārkāpums ir tik nebūtisks, ka par to pārkāpējam nav nepieciešams uzlikt sodu, bet ir pietiekami izteikt mutvārdu aizrādījumu, kas ir preventīvs (audzinoša rakstura) līdzeklis, kas vērsts uz to, lai persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, saprastu savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļautu *(sk. norādītā sprieduma 14.punktu)*. Tātad no šajā spriedumā paustajām atziņām secināms, ka personu var atbrīvot no administratīvās atbildības, ja to pieļauj konkrētās lietas sevišķie apstākļi, kas šo konkrēto gadījumu nošķir no citiem gadījumiem un no sankciju paredzošajā tiesību normā noteiktā pārkāpuma kā tāda. Iesniedzēja uz šādiem apstākļiem nav norādījusi. Tieši pretēji – iesniedzēja tiesas sēdē norādīja, ka viņa transportlīdzekli protokolā norādītajā un fotogrāfijās redzamajā vietā novieto regulāri. Tādējādi mutvārdu aizrādījuma piemērošanai izskatāmās lietas ietvaros nav pamata.

[14] Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums atstājams negrozīts, bet sūdzība noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu, 289.[17] un 289.[18] pantu, tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2011.gada 13.decembra lēmumu Nr.10/109054779/3269 par *I.N.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149 [10].panta piektās daļas 4.punktu, bet *I.N.* sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) D.Makarova

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____ D.Makarova
Rīgā, 2012.gada 15.novembrī